

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

O razdolžitvi kmetov.

Kmetijstvo je tista panoga gospodarstva, ki že odnekaj donša najnižje dohodke. Vzroki so različni in številni. Poleg konservativnosti kmetovalca, odnosno pomanjkanja strumne organizacije, ki bi vodila produkcijo in skrbela za najboljše vnovčevanje pridelkov, vplivajo vremenske neprilike, rastlinske in živalske bolezni ter moderni kapitalistični način gospodarstva s svojimi carinskimi, tarifnimi in drugimi ovirami ter perijodičnimi krizami konsuma, da se kmetijstvu v času najvišje konjunktore slabo godi, kadar trpe druge panoge samo začasne krize, pa naravnost hira.

Druge gospodarske panoge ob ugodni konjunkturi lahko plačajo visoke obresti in celo odplačajo investicijski in obratni kredit, kmetijstvo pa komaj prenese nizke obresti, o odplačilu večjega dolga pa ni niti govora, dokler ne zraste gozd. Zakaj? Zato, ker dosežejo v času ugodne konjunktore druge panoge visoko rentabilnost, ki znaša 20, 30 50 in tudi čez 100% na leto. Ta jim omogoči ne samo plačati obresti in dolg, temveč tudi prihraniti lepe rezerve za slabe čase. Zato tudi v času krize trpe in propadajo le ona podjetja, ki so slabo vodena, na »peskcu« zgrajena ali stvarno nepotrebna. Kmetijstvo pa donša v najboljših časih komaj 5 do 6%, izjemno do 10% na leto, v slabih časih pa ne plača niti vsega dela, kaj šele rento za investirani kapital. Nekoliko višjega dolga se lahko iznebi kmet šele tedaj, kadar mu zraste gozd ali prinese nevesta večjo doto ali propade valuta. Zato se prav zdaj mnogi tolažijo z inflacijo.

Res so nekaj let po vojni številni kmetovalci nekoliko več trošili, še številnejši pa investirali precejšnje zneske za obnovo in modernizacijo poslopij, inventarja, živine, melioracije, komasacije, vendar večini ni mogoče očitati lahkomišelnega zadolževanja, saj so upravičeno pričakovali, da so tudi za kmetijstvo končno nastopili boljši časi. Bili so prisiljeni slediti racionalizaciji, saj jih k temu ni silila samo konkurenca in zgledi drugih panog, temveč jim je to tudi priporočal vsak, ki se bavi s pospeševanjem kmetijstva. Pri zadolževanju je bil kmetovalec nepreviden, kvečjemu glede višine obresti in odplačilnega roka. Ne toliko dolg sam kot pa previsoke obresti in prekratek vračilni rok povzročata, da kmetijski kredit ni rentabilen. Seveda si tudi tu ni mogel dosti pomagati. Če ni dobil kredita pri svoji vaški posojilnici, se je moral pač zateči k dražji mestni posojilnici ali hranilnici ali celo k še dražji banki.

Vendar bi vsaj velika večina prenesla bremen, če bi ugodna konjunktura trajala dalje. Tržne cene nam povedo, da so cene kmetijskih pridelkov v zadnjih letih nazadovale za eno tretjino, do polovice in še več. Prav tako so nazadovale tudi cene kmetij samih, saj se njihova vrednost ravna po njihovem donosu. Ker ko-

njunktura dolgov in obresti ni izpremenila, zato so se bremena kmetijstva v resnici skoraj podvojila, obresti pa domala potrojile, saj jih je treba plačevati naprej. Z eno besedo, breme je postalo nevzdržno.

Kako in koliko je zadolženo naše kmetijstvo?

Dasi zbirajo podatke tako javna oblastva kakor tudi nekatere prizadete organizacije, doslej vendar še nimamo točnega pregleda. Predsednik združenja bank, dr. Marković, trdi, da znašajo v Sloveniji dolgovi kmetovalcev pri kreditnih zadrugah 722 milij. Din, pri občinskih hranilnicah 138 milij. Din, pri bankah in drugod 26 milij. Din, skupaj torej 886 milij. Din. Glede posojilnic in hranilnic so podatki precej točni, zadnja številka (26 milij. Din) pa je gotovo veliko prenizka, zakaj dolgovi za dote, preuzitek, davke in razne potrebnosti v trgovini so tudi zelo visoki. V Nemčiji, ki ima visoko razvito zadrugništvo in precej rentabilno kmetijstvo, znašajo kmetijski dolgovi pri denarnih zavodih (hranilnicah, posojilnicah in bankah) 65%, pri zasebnikih pa 35%. Mislim, da se bomo najbolj približali resnični številki, če smatramo, da znašajo vsi kmetijski dolgovi v Dravski banovini dobrih 1000 milij. dinarjev. Dasi je to zelo, zelo visoka številka, vendar naše kmetijstvo še ni prezadolženo. Bolj kot dolgovi sami pa tarejo našega kmetovalca visoke obresti in kratki vračilni roki za posojila.

V dopolnitev gornjih podatkov naj navedemo tudi rezultate ankete, ki jo je priredila Zveza slovenskih zadrug. Podatki so zbrani sicer šele od ene četrtine vseh slovenskih kreditnih zadrug, toda, ker so med temi zastopane zadruge iz vseh krajev in vseh velikosti, dobimo precej točno sliko, če podatke počtvorimo. Tako ugotovljeni podatki nam nudijo tole sliko:

Od vseh 143.000 slovenskih kmetijskih gospodarstev je zadolženo pri kreditnih zadrugah 69.800 gospodarstev ali skoraj polovica. Vsa posojila znašajo 749 milij. Din, torej blizu toliko kot je naračunalo združenje bank. Obrestna mera za ta posojila se giblje med 8 do 12%. Največ se jih obrestuje po 7-8%, precej po 6 in 6½%, manj po 9%, malo po 10%, prav malo pa po 11 do 12%. Obrestno odušstvo je mogoče očitati le par posojilnicam. Od gori navedenih 69.800 kmetij je celih 20.500 kmetij zadolženih čez polovico sedanje vrednosti, prezadolženih pa je 6.970. Te številke so žalostne, vendar ne brezupne. Glede na razne očitke, da zadruge zlorabljajo izjemno stanje po zakonu o zaščiti kmetovalcev, naj navedemo, da tožijo samo 1.539 dolžnikov, dražbeno postopanje pa predlagajo le v 390 primerih. Vzrok tožbe in dražbe je ali zavržljivost dolžnika, ali zahteva porokov, da se tožbenim potom doseže vknjižba na dolžnikove

nepremičnine ali pa nevarnost, da bi zastarale obresti ali poročstvo. Torej sami opravičljivi vzroki!

Da bo slika o našem kmetijstvu popolnejša, naj tudi navedemo, da imenovani podatki kažejo, da imajo slovenske kreditne zadruge sedaj 134.000 vlog od strani kmetijskih ljudi. Te vloge znašajo 730 milij. Din. Čeprav je celoten znesek vlog nižji kot oni posojili in vkljub temu, da jih je vsaj po številu morda do polovice od članov družin (preužitkarjev, poslov, otrok), vendar vidimo, da vsaj tretjina naših kmetij ne samo ni zadolžena, temveč razpolaga celo s precejšnjimi prihranki.

Ali obstoji vprašanje razdolžitve?

Brez dvoma! Precejšnje, če ne največje olajšanje bi nastopilo s povratkom ugodne konjunktore. Toda, ker je še ni in ni znan niti njen obseg niti čas prihoda, zato je treba seči po drugih pripomočkih. Oglejmo si najprej, kaj je v tem pogledu že storjenega in kaj je v teku.

Najprej je priskočila kmetu na pomoč Nemčija, torej najbolj industrijska država, kjer kmet najlažje in najugodnejše vnovči pridelke. Nemci so precej znižali obresti za kmetijske dolge, tako da plača kmet v Vzhodni Prusiji, n. pr. samo 4½%; uničili so del dolgov, v nekaterih primerih do polovice, tako da bo vrnil kmet samo ostalo polovico ali dve tretjini; določili so dolge vračilne roke; prepovedali prisilno prodajo kmetij pod 7% cenilne vrednosti iz l. 1929. itd. Razliko na obrestih in uničenih del dolgov prevzame država v svojo plačilno obvezo, njej pa morata povrniti znaten del teh davkov industrija in denarništvo v obliki posebnega davka, saj so ravno tvornice z visokimi cenami in banke z visokimi obrestmi imele dobiček od kmetovega zadolževanja.

Mnogo radikalnejše kakor v Nemčiji so postopali v Rumuniji. Obresti so znižali na 5%, vrhutega odpisali malim kmetovalcem polovico, večjim četrtino dolga; za ostanek pa določili dolgoletno odplačevanje v obrokih. Breme te zadolžitve je država prevzela na banke, glavni del na Narodno banko.

V Češkoslovaški je vlada predložila narodni skupščini zakonski načrt, ki določa v glavnem: Vsak kmetovalec, ki se je moral zadolžiti zaradi gospodarske krize in brez lastne krivde, lahko prosi kmetijsko ministristvo, da prevzame država del obresti njegovega dolga in jamstvo za dolg, da ga bo upnik lahko počakal. Država lahko plačuje iz svojega skozi 8 let največ 2½% obresti, vsaj 4% pa mora plačevati kmetovalec sam. (Povprečna obrestna mera za kmetška posojila znaša v Češkoslovaški 6%). Država lahko prevzame napram upnikom 15 letno jamstvo za dolge, ki niso vknjiženi na prvem mestu, vendar pa še popolnoma kriti s hipoteko.

Bolgarska je šla tudi zelo daleč, kar potrjuje resničnost govoric o oduševskih bankah in trgovcih. Kmet, ki ima pod 200.000 levi dolga in pod 25 ha zemlje, lahko zahteva, da se mu zniža dolg in obresti ter dovoli odplačilo v daljši vrsti let. Sodišče lahko dovoli uničenje dolga do 50%, več pa le s pristankom večine upnikov. Obresti se lahko znižajo na 7%, rok za vračilo pa podaljša na največ 10 let.

Najbolj originalno je izvršila razdolžitev Poljska. Najprej je odložila plačila kmetijskih davkov do jeseni l. 1933., nato je državna agrarna banka prelozila dospelke obroke kmetijskih dolgov do leta 1933. in 1934., vrhote pa znižala obrestno mero za 2 do 4%. Končno so dobila sodišča pooblastilo, da lahko odložijo prisilno prodajo kmetij. Zdaj je šla država korak naprej in izdala naredbo, da vsak kmetovalec lahko izposluje pri sodišču, da mu določi nižje obresti, če se izkaže, da so oduševske. Dalje kmetje prav tako lahko prosijo za prisilno poravnavo kakor n. pr. pri nas trgovci. Namen poravnave je, da se zniža dolg in obresti na znosno mero. Velja pa, če jo odobri tretjina upnikov z 2/3 pri-
znanih terjatev. Za kmetovalce z manj kot 50 ha zemlje, se ustanove sreski kreditni uradi, ki samostojno vrše sanacijo kmetij z določitvijo višine in časa plačil na račun dolgov, seveda tako, da mora upnik popustiti od dolga in obresti oni del, ki ga kmetija ne prenese.

Pri nas smo dobili spomladi zakon o zaščiti zadolženih kmetov, ki velja najdalje 6 mesecev. V tem času mora narodna skupščina sprejeti zakon o dokončni ureditvi zaščite. Ta zakon določa v glavnem, da za časa njegove veljavnosti zasebni upniki (banke, trgovci in privatne osebe) ne morejo povzročiti prisilne prodaje kmetij, lahko pa dolgove iztožijo in se zemljeknjižno zavarujejo. Zdaj pa zbira vlada podatke o višini in značaju kmetijskih dolgov ter pripravlja zakon o zaščiti zadolženega kmetijstva. Zato razne organizacije in strokovnjaki hite s sestavljanjem predlogov, kako naj se izvrši razdolžitev, odnosno kaj je slabega na sedanji zaščiti.

Udruženje vojvodinskih poljeprivrednikov predlaga, naj prevzame Privilegirana agrarna banka vse kmetijske dolgove, ki znašajo po vsej državi okrog 4.000 milij. dinarjev. Upnikom naj izda namesto denarja posebne bone, ki naj imajo enako plačilno sposobnost kakor bankovci Narodne banke. Kmetje pa naj odplačajo dolgove Privilegirani agrarni banki v teku 25 let, in sicer vsako leto 6%. G. D. Bašić predlaga, naj občinske (torej javne) hranilnice prevzamejo vse kmetijske dolgove, sedanjim upnikom pa naj izdajo posebne hranilne knjižice, ki naj se nizko obrestujejo in amortizirajo šele v teku dobrega desetletja. Dr. I. Belin, tajnik zagrebške borze, predlaga, naj se izdajo upnikom kmetovalcev posebne obveznice (on jih imenuje »razteretnice«), ki bi se obrestovale po 8%, ki bi bile sposobne za lombard in ki bi se amortizirale v daljši dobi. Kmetovalci bi odplačevali dolgove v obrokih s 5 do 6% obrestmi. Razliko med temi in omenjenimi 8% obrestmi bi nosila država.

Gornji pregled je zelo zanimiv. Pove nam, 1. da je vse kmetijstvo v Srednji Evropi v težki gospodarski krizi, 2. da se vse države prizadevajo, da bi pomagale kmetijstvu, če ne drugače pa z zaščito pred upniki, 3. da je vprašanje zaščite zelo težavno in zamotano, ker ga rešuje vsaka država drugače in ker so vkljub temu vse rešitve več ali manj nepopolne ali enostranske. Nemški, poljski, rumunski in bolgarski primeri nam kažejo, da hočejo vzeti upnikom (bankam, trgovcem in tvojnicam) oni del nazaj, ki so jim ga kmetje plačali preveč v obliki visokih obrestmi in cen za izdelke, odnosno nizkih cen za pridelke. Češkoslovaški primer kaže, da kmetijstvo sicer ni prezadolženo, le obresti za dolgove so previsoke. Še bolj zanimiv pa je glede na vzrok zadolžitve, ker hoče od zaščite izločiti one kmetovalce, ki so se zadolžili po lastni krivdi, n. pr. zaradi pijančevanja, kvartopirstva, pustolovskega življenja, lahkomišelnega špekuliranja.

Končno je zanimivo, da je zaščita rodila tudi slabe posledice. V Rumuniji in Poljski je zašlo bankarstvo in trgovstvo v težkoče, ker se mu obeta od terjatev pri kmetovalcih le del in še na tega bodo morali dolgo čakati. Osobito so živo reagirali vlagatelji in inozemski upniki, to v strahu, da bodo slednjič oni plačali kmetijske dolgove, saj so denarni zavodi posojali kmetom njihov denar. Kakor izliva kriza ene panoge krizo drugih panog, tako tudi enostranska zaščita dolžnika kliče po zaščiti upnika.

Pri nas opažamo tudi gonjo dolžnikov, češ, da jim nikoli ne bo treba plačati dolgov, kar plaši vlagatelje in s tem zaostruje denarno krizo. Vrhote odvrača one, ki imajo denar, da ne plačajo niti obresti, tem manj pa dolgove. Zato je že skrajni čas, da se zadeva uredi definitivno.

Kako izvršiti razdolžitev?

Potem, ko smo ugotovili, da je zadolženo kmetijstvo potrebno pomoči, nastane vprašanje, na kakšen način mu nuditi pomoč, da bo pravična na vse strani. Naj navedemo par točk, ki slede iz zgornjih ugotovitev.

1. Kmetu je treba omogočiti, da bo lahko odplačal dolgove iz dohodkov. Zato je treba znižati obrestno mero njegovih dolgov vsaj na 5%, če že ne bi bila mogoča še nižja. Odplačevanje

pa je treba urediti tako, da bo dolgove, ki ne dosegajo vrednosti polovice premoženja, odplačal šele v 10 do 15 letih, višje pa v 15 do 25 letih. Najpotrebnejšim in šibkejšim naj se tudi odpusti ali uniči do ene četrtine dolga.

2. Zaščita ne sme biti enostranska, t. j. obrestna razlika in dolga odplačevalna doba ne sme iti niti v breme pridnih in varčnih, ki slučajno pomoči niso potrebni, niti v breme vlagateljev, saj niti prvi niti drugi niso zakrivali krize in zadolžitve. A tudi upnikov se ne sme direktno obremeniti, da sicer denarni zavod ali trgovci sami ne bodo izgubili kredita. Le one upnike, ki računajo oduševske obresti, se lahko prikrajša za previsok dobiček. Sicer pa naj nosijo breme vsi sloji v obliki davkov, vendar tako, da bodo plačali levji del oni upniki, ki jih je kriza najmanj prizadela, odnosno, ki so imeli največ dobička od zadolženega kmetovalca (po nemškem vzorcu).

3. Zaščita naj bo pogojna, ali vsaj različna, zakaj enaka zaščita vseh onih, ki so zabredli v dolgove brez svoje krivde, kakor onih, ki so si nesreče več ali manj sami krivi, bi vplivala demoralizirajoče, a tudi pred pravico bi se morala skriti.

4. Akcijo naj izpelje država v obliki konverzije. V konkretnih, odnosno posameznih primerih naj rešujejo sreska sodišča po zaslišanju prizadetih upnikov in dolžnikov.

Fran Trček.

Starši, bodite previdni!

Nekaj opomb ob pričetku šolskega leta Kam z mladino?

Prihodnji mesec se začne zopet redni pouk na naših ljudskih (osnovnih) in srednjih šolah. O obisku srednjih šol je vsaka razprava nepotrebna — ta obisk je obvezen in stariši sami so že danes toliko pametni, da vedo ceniti vrednost ljudsko-šolskega pouka.

Drugače pa je s srednjimi šolami. Glede pomena srednjih šol je razširjenih med ljudmi toliko napačnih nazorov in pojmov, da je res treba ponovno povedati ljudem, kakšen pomen ima za naše ljudi srednja šola, zlasti gimnazija, dandanes.

Ni še dolgo tega, ko je na kmetih splošno prevladovalo mnenje, da je edino gimnazija (latinska šola) nekaj vredna. To je bilo takrat, ko smo imeli v deželi samo 2 realke, 1 učiteljske, tehnične in meščanske šole pa nobene. Za realke ljudje večinoma niso niti vedeli, da obstojajo in tudi za učiteljske se niso mnogo zmenili. Tedaj je namreč prevladovalo splošno prepričanje, da postanejo »gospodje«, t. j. ljudje, »ki jedo vsak dan meso in bel kruh«, lahko le tisti, ki so dovršili gimnazijo: duhovniki, zdravniki, profesorji, advokati, notarji in sodniki itd. Za tehnične in sploh za gospodarske stroke se niso nič brigali, najmanj pa za trgovino in obrt.

Do neke mere je bilo takšno naziranje nek-
daj kolikor toliko razumljivo; dandanes pa so razmere popolnoma drugačne!

Ljudi namreč, ki so dovršili srednjo šolo in še visoke šole (te ali one vrste) je dandanes mnogo preveč! Na stotine in na tisoče takih mladencev čaka na »službo« ali sploh na kakšno zaposlitev — te pa kar noče biti, ker je vse prenapeljeno! Za kakšno praktično delo pa vsi ti šolanci navadno niso in jih tudi nihče ne mara — zato pa so v pravem pomenu besede obsojeni na prav težko življenje!

V Dravski banovini n. pr. že danes ne vemo, kam z zdravniki, kam s profesorji in kam s pravniki itd., ker jih je toliko, da so že drug drugemu napoti. Država pa ne more preskrbeti vseh, kajti država nima dolžnosti teh ljudi preskrbovati, ampak jih sprejme v svojo službo le toliko, kolikor jih rabi! Zdravnik n. pr. še nima pravice do službe, ampak samo pravico, da prosi za zdravniško službo — če jo dobi je prav, če pa ne, pa tudi prav!

Zato pa svetujemo starišem: Pošiljajte svoje otroke v šole, ki pripravljajo fante in dekleta bolj za samostojne, praktične poklice. Tam je še kruh, drugod pa ga je že prav malo. Po našem mnenju pa je najboljša šola dober obrtniški mojster in dobra obrtna šola. Dober obrtnik najde še vedno dovolj zaslužka in mu je odprt ves svet, zlasti če se nauči še kakšnega tujega jezika, o drugih šolah pa se to ne more trditi. Izračunajte le, koliko srednja in visoka šola stane — pa boste videli, da bi za ta denar lahko kupili svojemu otroku že prav čedno kmetijo!

Od 6. do 10. septembra bo veljala polovična vožnja na železnici, kar bo vsem oddaljenejšim udeležencem v prid.

Kmetijski praznik na Bledu

Zopet se bliža čas kmetijskega praznika na Bledu, kateri bo dne 8. septembra (Mali Šmaran). Letošnja prireditev bo predvidoma ena največjih prireditev na Gorenjskem. Poleg velikega manifestacijskega zborovanja na prostem, pri katerem bo govorilo več ministrov, senatorjev in narodnih poslancev, bo spreved gorenjskih narodnih noš, kjer bodo sodelovali skoro vsi večji kraji radovljiškega okraja. Tudi konjske dirke so v dobrih rokah in je pričakovati rekordne udeležbe domačih težkih in lahkih konj.

Zdrav rod je pogoj napredka in blaginje. Naš kmetovalec stremi za enim in za drugim, toda v današnji krizi porabi le predele na največji zalogi: svoje zdravje. — Kdor si hoče povrniti ali utrditi zdravje in preživeti hkrati nekaj dni mirnega, udobnega in poceni oddiha, naj poseže zdravniško Roganška Slatina! **Pišite razvrateljavu zdravilišča predhodno po pošti!**

Zapeka. Vseučiliške klinike potrjujejo, da naravna »Franc-Jošefova« gredica, zlasti v srednji in visoki starosti izborna čisti želodec in čreva.

Kmetje in delavci!

**Nekaj misli ob kmetiskem prazniku —
Za vsedržavno kmetско-delavsko
stranko**

Veličasten je bil kmetiski tabor na Krškem polju. Veličasten po tako ogromni udeležbi zavednega kmetškega ljudstva in pripadnikov vseh stanov. Veličasten po udeležbi odličnih predstavnikov kraljeve vlade, oblastev in članov narodnega predstavništva iz vseh delov naše države, ki so prišli na to slavo naše kmetške samozvesti. Prav posebno veličasten in pomemben pa je bil ta naš kmetiski tabor, po tako ogromni udeležbi naše probujene kmetške mladine, naših kmetških fantov in deklet, ki vedno bolj kažejo veselje do kmetškega dela in rodne grude.

Dokaz strokovne kmetške sposobnosti je bila razstava naše živine in naših konj. Odličen znak kmetške in delavske samozvesti je dirka konj in kolesarjev, kjer naši kmetški fantje in moške odlično nastopajo. Prekrasen je bil sprevoz, v katerem smo videli naše narodne noše, naše kmetške običaje pri svatbah in najrazličnejših prilikah, ki so v navadi v našem narodu.

A vse to bi imelo le malo ali nič pomena, ako bi mi ne imeli v naših vrstah naših zavednih kmetških mož, fantov in deklet, ki so prepojeni s pravo kmetško, gospodarsko in politično samozvestjo, ki hočejo v tej strašni, splošni svetovni krizi, kjer ne ve nihče izhoda in od pomoči, stopiti odločno in samostojno na noge in potom samopomoči rešiti sebe, narod in domovino gotove propasti.

Narodna, gospodarska in politična samozavednost našega kmeta in delavca, ki hoče skupno, kakor nedeljiva enota, delati na temelju socialne pravičnosti in stanovske vzajemnosti, in potom samopomoči omogočiti in zagotoviti svoboden razvoj in obstoj vsakega posameznika, vseh stanov in celega naroda, v neokrnjeni sedanjosti naši domovini Jugoslaviji, — ta samozavest in ta volja daje današnjemu taboru, današnjemu slavlju, največji in pravi pomen.

Kakor dijak po dovršenih študijah in rokodelski vajenec po dovršeni učni dobi, tako stopa danes na tem taboru tudi naš slovenski kmet in delavec pred izpraševalno in presojevalno komisijo naše narodne, gospodarsko-socialne in politične javnosti, s svojim samostojnim programom, s katerim hoče utrditi in za trajno zagotoviti naše državno edinstvo in na temelju tega edinstva omogočiti gospodarski obstoj, kulturno in politično svobodo vseh stanov.

Naš cilj je enotna vsedržavna kmetško-delavska politična stranka, zasnovana strogo v duhu in smislu socialne pravičnosti, verske strpnosti in stanovske vzajemnosti.

Mi hočemo širiti stanovsko zavest in vzajemnost med vsemi državljani ter uveljaviti sporazumljenje in enoten nastop vseh kmetov in delavcev in vseh stanov, brez razlike verskega, narodnostnega, socialnega ali političnega naziranja v vseh stanovskih, gospodarskih in socialnih zadevah.

Vse te zamisli in cilji, so že označene v programu in statutu JRKD. Zato se izrekamo lahko odkrito in solidarno za to stranko vsi kmetje in vsi delavci, seveda s pogojem, da se v tej stranki tudi deluje povsod in vedno, strogo po sedanjem programu in statutu te stranke. V tej stranki imamo že danes kmetje pretežno večino. Zato moramo skrbeti, da kmetje v vodstvu stranke in delovanju tudi odločujemo.

V našem največjem interesu je, da se čimprej združimo vsi kmetje in vsi delavci v JRKD, kjer lahko sami odločujemo o naših in vseh državnih zadevah.

V ta namen in za ta cilj moramo vsi na delo in ne smemo prej odnehati, dokler ni zadnji kmet in delavec organiziran in samozavesten pristaš te naše vsedržavne ljudske stranke.

**REDNO
NEGOVANI
OTROCI —
★
SO SREČA
VSAKE
MATERE!**

Kako zdravi in veseli so videti Vaši otroci! Mati se veseli — ona ve zakaj. Snaga in pazljivo negovanje otrok je njena glavna skrb. Ona pere vse te mnoge in razne otročje stvari z nežnim in dobrim milom, katero ohrani perilo čisto in sveže, a to je že 80 let poznano.

SCHICHTOVO MILO

ZNAMKE JELEN

Za vselej naj preneha med nami vsako strankarstvo in sovraštvo. Vsi kmetje in vsi delavci smo danes trpini in gospodarsko upropaščeni zaradi naših starih političnih strankarjev vseh struj, katerim smo slepo služili v svojo največjo škodo in nesrečo.

Bodimo si prijatelji in spoštujemo vsakega, če je pošten in se nam pridruži, naj bi bil iz katerekoli bivše stranke.

Spoštujemo tudi tiste, ki so še zaslepljeni in se še držijo starih brezvestnih strankarskih hujšakčev.

Naša agitacija naj bo v prijaznem in iskreno dobrohotnem prijateljskem občevanju in strpnosti, pa v poštenem, nepristranskem in požrtvovalnem delu, z enako iskrenostjo za nasprotnika kakor za prijatelja.

S takim postopanjem si največ ljudi pridobimo in najbolj osramotimo tiste nesrečne razdirače, ki v popolnem nasprotju z vero in moralo, ki jo uče, delajo ravno nasprotno, kakor so po svoji vesti in svoji dolžnosti dolžni.

Mi, kmetje in delavci, moramo pokazati našim strankarsko zaslepljenim inteligentom vseh strank in struj, da različno versko, narodnostno, socialno in politično naziranje, ne bi smelo biti nikdar povod sovraštva in medsebojnemu boju, temveč služiti bi nam moralo v to, da — vsak po svojem prepričanju — medsebojno tekmuje, v prizadevanju za splošno dobrobit v družbi in državi.

Različne stranke ne smejo biti zato, da se ljudje sovražijo in prepirajo, marveč zato, da med seboj tekmujejo za blagor svojih volilcev in države.

Nočem govoriti o tem, kar se je v prošlosti med nami grešilo in se še sedaj greši zaradi strankarstva. Kar je bilo, je bilo in naj se nikdar več ne povrne.

Kmetje in delavci smo hodili dovolj dolge v politično šolo strankarskih strasti in sovraštva, ki so ga iz najrazličnejših vidikov in razlogov ustvarjali in netili med nami politični voditelji in njih pomagači vseh struj, v našo največjo škodo in nesrečo.

Zadnji čas je, da se vsi kmetje in delavci v vsej državi združimo v enotno vsedržavno ljudsko stranko, kjer si bomo v vseh zadevah sami odločali.

Naš končni cilj pa mora biti: Z vero v Boga, služiti, s poštenim delom in zvesto, kralju, narodu in domovini, na lastnem nezadolženem domu, v vzgled celemu svetu in v strah vsem našim notranjim in zunanjim sovražnikom.

Beltram.

Naznanilo zadruga „Jugrad“

»JUGRAD« reg. zadruga z o. z. v Ljubljani obvešča javnost in vse svoje zadržnike, da ni v nobeni zvezi s firmo »JUGOGRAD« družbo z o. z. v Ljubljani, Strelška ulica, ki je prešla v likvidacijo. Zadruga »JUGRAD« se nahaja baš sedaj v največjem razmahu in je ravno te dni obligatorna sodna revizija službeno ugotovila, da ima zadruga »JUGRAD« s svojim smotrenim gospodarskim programom najlepše izgleda za bodočnost.

Pri boleznih srea in poapnenju žil, nagajenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurno »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevi so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno starejšim ljudem. Frane Josefova voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijah trgovinah.

Mladina

Mladinski kmetijski praznik v Celju

Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet v Celju priredi na Marijin praznik 8. septembra veliko tekmo koscev in dirko kmetijskih kolesarjev. Ob tej priliki se bo vršilo tudi kmetijsko manifestacijsko zborovanje, na katerem bodo govorili naši narodni poslanci. Prireditve se bodo udeležila vsa »Društva kmetijskih fantov in deklet« iz celjskega okrožja na okrašenih vozovih, ki se bodo uvrstili poleg konjenice, koscev, grabljic in kolesarjev v povorko, katera bo na svojem pohodu na tekmovalni prostor šla skozi Celje. Vse podrobnosti se bodo javile društvom kakor posetnikom potom okoliščine in časopisja. Že danes pa vabimo vso organizirano in neorganizirano kmetijsko mladino na to veličastno kmetijsko manifestacijo.

Pododbor Zveze KFID v Celju.

Velika kmetijska prireditve v Letušu v Savinjski dolini

V nedeljo, 4. septembra priredi »Društvo kmetijskih fantov in deklet« v Orli vasi veliko tekmo koscev, združeno s kmetijsko-mladinskim zborovanjem, na katerem bodo govorili zastopnik »Zveze KFID« in večje število naših narodnih poslancev. Prireditve se vrši na travniku tov. Remica v Letušu s pričetkom ob 3. uri pop. in bo za vso bližnjo in daljnjo okolico posebno pomembna. Na prireditve se vabijo vsi prijatelji kmetijske mladine iz Savinjske, Gornje Savinjske in Saleške doline.

Mladinski praznik v Šmartnem pri Litiji

V nedeljo dne 28. t. m. priredi »Društvo kmetijskih fantov in deklet« v Šmartnem pri Litiji tekmo koscev in kmetijsko zborovanje z vrtno veselico na travniku M. Zore v Črnem potoku. Zbirališče ob 1. uri na postaji Litija. Nato povorka z »Zvezino« zastavo na slavnostni prostor. Slavnostno zborovanje. Govorijo tovariši narodni poslanci Milan Mravljec, Albin Koman in Prekoršek, predsednik Zveze tov. Ivan Kronovšek, tov. dr. Janže Novak itd. Na veselici igra litijska gasilska godba. Ker je to prva prireditve našega novoustanovljenega društva, vabimo vse naše prijatelje in tovariše, da se v čimvečjem številu udeležijo.

Uspelo zborovanje kmetijsko-delavske mladine

V nedeljo, 21. t. m. se je v gostilni ge. Zoretov v Črnem potoku vršil občni zbor »Društva kmetijskih fantov in deklet« iz Šmartnega pri Litiji. Veliko število fantov in deklet ter kmetijskih mož je občni zbor, ki ga je otvoril predsednik tov. F. Breznikar, spremenilo v pravo zborovanje. Po otvoritvi so sledila poročila odbornikov, ki dokazujejo veliko delavnost in agilnost mladega društva, zatem pa je zastopnik »Zveze KFID« tov. France Gerželj v lepem govoru orisal bistvene smernice kmetijsko-delavskega mladinskega gibanja. Po govoru je tov. Jože Strman obrazložil predpripravna dela za veliko tekmo koscev, ki se vrši v nedeljo 28. t. m. V splošni slogi in razgovoru o tej tekmi je potem zaključil predsednik zborovanja.

Novo »Društvo kmetijskih fantov in deklet«

19. t. m. se je v prijazni kmetijski izbi tov. Japlja v Iški vasi zbralo okoli 40 fantov in deklet k ustanovnemu občnemu zboru »Društva kmetijskih fantov in deklet«. S pozdravom je

otvoril občni zbor predsednik pripravljalnega odbora tov. F. Mazi ter podal poročilo o predpripravi organizacijskih delih. Zatem je v daljšem govoru predsednik »Zveze KFID« tov. Ivan Kronovšek povdarjal smernice mladinskega kmetijskega pokreta, pravtako pa naglasil veliko potrebo ustanavljanja »Društev kmetijskih fantov in deklet« ter organiziranja kmetijsko-delavske mladine.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji društveni odbor: predsednik tov. Janez Mazi; podpredsednica tov. Mici Župec, tajnik tov. Franc Mazi; blagajnik tov. Jože Japelj; odborniki: tov. Jakob Rupert, Jakob Župec, Ivan Zagar, Mici Rupert, Ivana Zagar in Angela Podržaj; nadzornika: Franc Sterle in Franc Podržaj.

Nato se je vršil razgovor o notranjih društvenih zadevah ter o delu v bližnji bodočnosti.

Izid kolesarske dirke »Zveze kmetijskih fantov in deklet« na Krškem polju

Na kmetijski kolesarski dirki, ki jo je priredila »Zveza KFID« ob priliki kmetijskega tabora na Krškem polju, je med številnimi tekmovalci odnesel prvo mesto Franc Dubrovnik iz Št. Jurja ob Taboru, 2. Ivan Grad, Beričevo pri Ljubljani, 3. Joško Stražišar iz Notranjih gor. Teren je bil skrajno slab radi prahu in je bila tekma zelo naporna.

Lepa tekma koscev na Zgornji Hudinji pri Celju

V nedeljo popoldne so se kmalu po drugi uri začeli zbirati pred Lavračevo gostilno na Zg. Hudinji kosci in grabljice in so se pripravljali za povorko k tekmi koscev. Ljudje so prihajali iz vseh strani tako, da se jih je zbrala cela množica. Vse je bilo prijetno razpoloženo in nekoliko pred 3. uro se je formirala povorka, ki jo je otvoril postaven kmetijski fant na konju z državno zastavo, ki je bila na vrhu okrašena z lepim cvetličnim vencem in z našim znakom s štiriperesno deteljico v sredini. Konjeniku je sledila ocenjevalna komisija, nato 16 koscev in žanjic, ki so korakali paroma, kar je celo povorko zelo povzdignilo. Sledila je godba, ki je pridno igrala koračnice, njej pa se je pridružila dolga vrsta posetnikov iz okolice, kakor tudi iz samega mesta.

Ko se je potrebno uredilo, se je na znamenje pričela tekma. Tekmovalni pasovi so merili v dolžini 30 in na širino 5 m. Prvi kosec je pokosil v 8 in zadnji v 15 minutah. Nato je ocenjevalna komisija, ki so jo tvorili tovariši Jakob Brumen, Alojz Crepinšek, Kajtna in Skala, izvršila svoje delo. Godba je pa pridno igrala, da so obiskovalci lažje vzdržali pod pekočimi sončnimi žarki. Nato se je zopet formirala povorka in krenila na veselilni prostor pri Lavračevi gostilni, kjer je ocen. komisija razsodila, da je bil prvi tov. Golohleb, drugi tov. Gorjanc, tretji tov. Dorn France, 4. tov. Lednik, 5. tov. Skamen itd. Kosci-tekmovalci in grabljice so sprejeli kot nagrade praktične predmete. Nato se je razvila prijetna domača zabava. Prireditvi sta prisostvovala tudi g. narodni poslanec Prekoršek in predsednik Zveze kmetijskih fantov in deklet tov. Ivan Kronovšek.

Društvo kmetijskih fantov in deklet na Zg. Hudinji je lahko na svojo prireditve ponosno in mu želimo tudi v bodoče uspehov v razmahu kmetijsko-mladinskega gibanja.

Kmetovalci! Ko boste v dneh 3. do 12. septembra obiskovali ljubljanski velesejem, ne pozabite posetiti paviljona »J«, v katerem razstavlja med drugimi tudi naša književna matica Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani! — Tam si boste lahko preskrbeli knjige z velesejskim popustom, tam se boste lahko priglasili za udeležbo Kmetijske Maticice ali za naročnika mesečnika »Grude«. — Samo v izobrazbi je naša rešitev!

Vztrajno delo kmetijske mladine

Zapoge. Naj se zopet oglasimo s par vrsticami z našega društvenega delovanja »Društva kmetijskih fantov in deklet«. Zeleli bi poročati o društvenem delu in uspehih, ki pa, žal, niso največji radi ovir in nasprotovanj, ki prihajajo od raznih nasprotnikov našega lepega kmetijskega ideala in pokretaškega delovanja. A kljub temu je naše članstvo vztrajno ter gre boljši bodočnosti našega kmetijskega pokreta nasproti. Dokaz temu je častna udeležitev z okrašenim vozom velikega, lepega in častnega kmetijskega praznika

»Društvo kmetijskih fantov in deklet«, Zapoge, pred Grbčevo gostilno ob priliki kmetijske slavnosti na Igu.

v Št. Vidu dne 12. junija t. l., dalje udeležitev tekme koscev v Notranjih Goricah 3. julija t. l., tam smo si ob priliki ogledali tudi moderni čeljenjak g. Mraka. Dne 24. julija t. l. udeležitev tekme žanjic v Gamelnjah, ki jo je priredilo najmlajše tovariško-bratsko društvo in udeležitev tekme žanjic dne 7. avgusta t. l. na Igu, ki jo je priredil ljubljanski pododbor Zveze. Pri tej tekmi sta tudi tekmovali naši agilni članici-žanjici Manca Hočevar in Francka Rogelj. S ponosom društvo javlja širši javnosti, da si je članica F. Rogelj priborila in odnesla letošnji rekord v hitrosti in čistoči ter s tem postala prvakinja v hitrosti; požela je 50 m² v 19. minutah.

Kmetijska razstava za srez Krško

Vnema, s katero se v naši mladi državi spremlja uspehe kmetovalcev, je res hvalevredna. Pomembno pa je tudi to, da odločujoči faktorji stremijo po izboljšanju pridelkov rodne grude, ki jih je pa mogoče doseči le s smotrenim skupnim delom. Baš iz tega razloga se leto za leto prirejuje sreske kmetijske razstave, ki so doslej pokazale vprav odlične rezultate. Z geslom: »Dvignimo naše kmetijstvo«, bi moral delati vsak zaveden kmetovalec in z ljubeznijo spremljati in se soudeleževati razstav, kjer so prikazani uspehi posameznikov. Uspeh bo popoln šele takrat, kadar bo vnema do izpopolnjevanja prešla s posameznikov na vse.

Prav ta razstava bo odločilne važnosti za krški srez, zato bo nujno potrebno, da se je po možnosti udeleži čim več razstavljalcev.

Sreski razstaveni odbor je s pripravljalnimi deli že pričel. Pred predsedstvom sreskega načelnika dr. Tina Čuša, je izdal potrebna navodila za zbiranje razstavnega materiala in določil, da se bo razstava vršila v šolskih prostorih v Krškem od 1. do 4. oktobra t. l. Za razstavo izbrane predmete je poslati najkasneje do 27. septembra sreskemu razstavnemu odboru v Krško in to poljske, vrtno, vinogradniške in sadne pridelke. Številne nagrade v skupni vrednosti 10 tisoč Din bo ocenjevalna komisija razdelila na dan svečane otvoritve razstave. Podrobna navodila objavimo v prihodnji številki!

Novice

K sedemdesetletnici

Šmartno pri Litiji. Par sto korakov iz vasi Šmartno pridemo v prijazno dolino »Črni potok«, kateri leži pod klancem, vrh katerega stoji slavn grad, kjer je pisatelj naš zgodovinar Valvazor. Predno počneš iti v reber, prideš do naše gostoljubne gostilne gospe Marije Zore ali vulgo do »Krnarja«. Kaj je g. Marija? Ona je udova po umrlem najumnejšem kmetovalcu g. Ignaciju Zore, ki je umrl tik pred svetovno vojno. Ona slavi te dni svojo sedemdesetletnico in

dolžnost naša je, da se je spomnimo na tem mestu. Da ji čestitamo tudi mi k tej slavi, da ji želimo »Naj jo živi Bog še na mnogo let, da bi bila zdrava, čila in vedno naklonjena nam kot je tudi bila.« Kot njen umrlí mož, umen kmetovalec, sadjar, voditelj raznih kmetijskih pokretov, tako je bila vredna naslednica ona. Ni ga bilo naprednega društva, ni ga bilo siromaka, ki bi šel praznih rok od hiše njene in še posebno je bila naklonjena našemu kmetškemu pokretu. V njeni neposredni bližini pa naredimo kmetijski fantje in dekleta v nedeljo, dne 28. avgusta t. l. tekmo koscev, zborovanje in kmetško veselico prav na njenem posestvu. Da pa bo ista čim veličastnejša, vabimo vse, ki jim je napredek kmetške mladine le malo na srečo, da se iste v čim večjem številu udeležijo. Zatorej, vsi v nedeljo 28. t. m. v Črni potok k g. Zoretevi!

FAVORIT, ki osrečuje vsako damo —

...ki ji pomaga ohraniti
polt čisto in lepo... kateri
jo pomlajuje in polepšuje
— je in ostane Elida Favo-
rit milo. To izredno blago
milo s svojim finim vonjem
napravi negovanje lepote
zares pravim užitkom.

ELIDA Favorit MILO

Domače vesti

Poroka. V cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani je pretekli teden g. župnik Janko Barle poročil gosp. Adolfa de Costa, trgovca iz Brežic, z gđ. Ivo Pucelj, hčerko g. ministra Ivana Pucelja, učiteljico v Brežicah. Za priči sta bila ženinov oče g. Adolf de Costa, ugledni brežiški trgovec, in nevestin svak g. Miloš Štibler, šef revizorskega oddelka Privilegirane agrarne banke v Beogradu. Naše iskrene čestitke!

Visoko odlikovanje bivšega narodnega poslanca župnika Barleta. Nj. Vel. kralj, je osebno odlikoval o priliki avdijske 22. t. m. bivšega narodnega poslanca župnika Janka Barleta z najvišjim odlikovanjem reda Jugoslovanske kronske tretje vrste. Iskreno čestitamo!

Župnik Barle v avdijski pri kralju. Bivši narodni poslanec župnik Janko Barle je bil po-

zvan v ponedeljek dne 22. t. m. v avdijsko na Bled. Po informacijah, ki jih imamo, je trajala avdijska nad pol ure, bila je prisrčna in zaupna.

Dobra tobačna letina. Vreme je bilo doslej zelo ugodno za tobačne nasade v Hercegovini in če ne nastopijo vremenske neizgode, bo letina zelo dobra. Računa se, da se bo v Hercegovini pridelalo približno 420 vagonov tobaka.

Čuden samomor. Kmet Vinko Vincetič iz vasi Pavlovec je sklenil zaradi težkega gmotnega položaja končati si življenje. Vzel je kos žice in odšel na podstrešje, kjer se je obesil. Žica pa se mu je zavozljala tako, da mu grla ni stisnila, pač pa se mu je globoko zarezala v vrat. Onesvestil se je in visel, dokler ga ni našla žena in ga snela. Živel je še v silnih mukah nekaj ur, potem je pa umrl, ker mu je bila žica prerezala žile na vratu.

Kmet v srednjem in novem veku

(Nadaljevanje.)

Prej so morale graščine dajati kmetom les, seme i. dr., podpirati bolnike in skrbeti za podložnike v času miru in nezgod. To je z odvezo prenehalo.

V času zemljiške odveze je že močno brstelo načelo popolne gospodarske svobode (gospodarski liberalizem). Ta duh liberalnega gospodarstva je vrgel med kmeta bakljo novega gospodarskega trpljenja. Tako je kmet postal iz srednjeveškega sužnja moderni suženj.

Le par sto let so naši praočetje uživali svobodo in samostojnost v združnem življenju. Ona tako težka odvisnost, ki je pričela z mogočnim frankovcem K. Velikim in se je z malimi olajšavami od 12.—14. stoletja stopnjema vlekla v novi vek, jih je vsestransko utesnila. Nobeno omiljenje ne spremeni na takratnem razmerju med gospodom in kmetom, ker na eni strani je stal gospod z valpetskim bičem in grajskim biričem, na drugi strani pa vključene sile brezpravne kmečke gmajne, ali: Na eni strani pravica, na drugi dolžnost. Fevdalizem je pričel svoje življenje na osvajanju, zavojeval je zemljo in ljudi in se redil s podložniško krvjo. Suženjstvo je odsevalo iz vasi, s ceste in polja, suženjstvo počitoval grad. Lahko je plemstvo živelo brezskrbno in oslajeno življenje, kmečki znoj mu je

gradil udobne in razkošne dvorane, senčil in hladil ga je, prirejal mu zabavne love, igre in ples. Rob je krvavel, ko je zidal grad, ko je polnil žitnice, hleve in vedra, ko je zidal svojo — ječo in si narejal — natezalnico.

Ni čudno, če plemstvo, kolikor ga je še pri življenju, tako rado sanja o onih lepih časih in svoji veličini ter se še vedno smatra edino intelektualnim in kulturnim predstavnikom naroda. Grb, redovnik, plemenita kri — vse ostalo je neuvaževana količina. Taka je še vedno njegova duševnost, dasi tvori njegova kultura — forme, parada, jahanje, lov, sabljanje — že dober del — muzeja.

A našete socialne krivice niso bile edina šiba. Tudi turški vpadi, ki so trajali od konca 14. do prve polovice 18. stoletja, dopolnjujejo težko usodo naših očetov. Ono tolikrat apevano junaštvo plemstva se je v času turških bojev umaknilo za trdna grajska obzidja ali pa zbežalo daleč nazaj v varno zavetje. Zaman so se kmetje borili in prosili pomoči, sami so se najčesče morali braniti, sami so prelivali kri za svojo grudo.

In kot da bi bilo šlo za najtežjo preskušnjo našega naroda: turške boje je spremljala strašna bolezen kuga, ki je pričela 1350. in je trajala (v presledkih) do 1716. Višek je dosegla v 17. stoletju. Ta leta so bila »kužna leta«, ki niso povzročala le telesnih, marveč tudi duševne bolečine, dasi jih je mogoče počitoval na dovtipen način, n. pr.: »Teci kakor daleč moreš in vrni se počasi.« Ali: »Če se ti bliža kuga, kupi

si par močnih čevljev in teci daleč, daleč, dokler podplate preluknjaš.«

Gospoda se je zaprla v gradove in ni pustila v svoje zaprte prostore nikogar. Nič skrbi, nič usmiljenja za revno ljudstvo. Če se je kdo približal gradu, so nanj streljali. Narod je umiral doma in na polju, izpostavljen psom in volkovom. Tak slučaj se je zgodil l. 1682. blizu Ptujja. (Tako govori neka nemška knjiga od dr. Rickard-a Feinlich-a iz l. 1876.) Tudi to priča, da je fevdalno baronstvo smatralo preprostega človeka za »človeško druhalc«.

Dosti je prič, ki govore, kako močno da je bilo telo slovenskega kmeta, da ni omagalo in da, je kljub temu ohranilo svojo narodno bitnost. Dočim so n. pr. Obri malo le po svojem porazu v vojni s Karlom Velikim (koncem 8. stoletja) kot narod docela zginili, so bili Slovenci bolj odporni, čeravno niso delali nasledniki tega velikega cesarja razločka med poganskimi in pokristjanjenimi Slovenci.

Razlika v odpornosti med Obri in Slovenci se da razlagati z dejstvom, da so bili Slovenci kot poljedelci tesno zvezani z zemljo in dasi so se dobro zavedali izgub, ki so jim pretile od Nemcev — saj so šle z nemškim mečem nemška desetina, uničenje starih šeg, izguba svobode i. dr. —, vendar so rajše živeli pod najbolj kruto vlado tujcev, kot da bi se bili umaknili s svoje zemlje.

(Konec prihodnjič.)

Silen vihar je divjal minuli torek nad Mariborom. Pocestni prah, katerega je na mariborskih cestah vedno mnogo, se je dvigal v gostih oblakih ter pobelil hiše in notranjost stanovanj. Nad Slovenskimi goricami pa je divjala huda nevihta, ki je mestoma napravila ogromno škodo. Vihar je razkrival strehe, podiral hiše, telegrafске droge, ruval drevje itd.

Samomor starke v Crikvenici. V Crikvenici si je končala življenje 60-letna Helena Župan. Napila se je karbolne kisline in vse prizadevaje zdravnikov, rešiti ji življenje, je bilo zaman.

Surov napad. V Colnarjevi gostilni v Trzinu je nekdo napadel kajzarjevo ženo Marijo Tavčarjevo in jo tako pretepel, da so morali revo prepeljati v ljubljansko bolnico.

Smrt zaradi vročine. V okolici Srem. Mitrovice je zadela kap seljaka Milivoja Kopriht. Ob najhujši vročini je mož delal neprenehoma osem ur. Nenadoma mu je postalo slabo. Zgrudil se je in obležal mrtev.

Želva tehta 100 kg. V Komiškem kanalu pri Splitu so te dni vlovili ogromno morskó želvo, ki tehta nad 100 kg. Ta izredni eksmptar so iz Splita poslali v Zagreb za prirodoslovni muzej.

Palača Agrarne banke. Uprava Agrarne banke v Beogradu je kupila velik kompleks zemljišča, na katerem bo zgradila monumentalno palačo. Gradbena dela se prično že prihodnji mesec.

Stekel pes ogrizel petero otrok. V selu Kostreži pri Kostajnici se je pojavil stekel pes, ki je ogrizel petero otrok. Otroci so bili takoj odpravljeni na zdravljenje v Pasteurjev zavod. Pes je ogrizel tudi nekoliko domačih živali.

Dva utopljenca v Savi. V savskem kopališču v Zagrebu sta ob praznikih utonila nosač na zagrebškem glavnem kolodvoru Luka Vujević in delavec Maks Mašek. Trupel utopljenca še niso našli.

Umetniški cenik. Sirom Jugoslavije znana veletrgovina R. Stermecki, Celje, je izdala nov cenik za jesen in zimo. Opazili smo, da so cene v ceniku take, ki odgovarjajo času. S tem smo zopet pokazali, da naša veletrgovina kaže v tem pogledu velik napredek. Veletrgovina Stermecki vsem toplo priporočamo!

Vesti iz sveta

V znamenju krize. Ljudje splošno silno tolijo nad »krizac in nad pomanjkanjem denarja. Res je pač, da je ponekod prav hudo, povsod pa le ne. To dokazuje pretekla dva praznika. Iz Ljubljane je odšlo na deželo na tisoče ljudi, »mariborski tedenc je privabil silno množino ljudstva v Maribor, na Krškem polju je ljudi kar mrgolelo in tudi druge prireditve so bile prav dobro obiskane. To je dokaz, da »krizac le ni tako huda kakor ljudje govorijo in tožijo. Toliko sicer nima nihče, kakor bi rad, živeti se da pa pri nas le še.

Tobak in kadilec. Kljub veliki krizi se še spravljajo vedno težki milijoni v dim. Do junija letošnjega leta je pokadila Ljubljana z okoli 100 tobaka različnih vrst za nad 17 milijonov dinarjev. V Sloveniji je 37 glavnih zalag tobaka, katere sprejemajo iz tobačne tovarne v Ljubljani razne vrste tobačnih izdelkov in jih nato razpečavajo posameznim trafikam. Preračunano je, da je Slovenija od januarja do junija porabila za tobak 80 milijonov dinarjev. Lani je Slovenija pokadila za 200 milijonov dinarjev tobaka. Komaj verjamemo, da spravimo res toliko milijonov v dim.

Nov izum. Francoski zdravnik Dr. Limousin vodja serološkega oddelka v Pasteurjevem zavodu v Parizu je sestavil iz zajčjih možganov in želodeca serum, ki ga bodo uporabljali za ozdravljenje ljudi od zastrupljenja z gobami.

Srebrniki po 50 Din. Narodna skupščina je sprejela nujnost predloga, da se izdajo srebrniki

po Din 50.— v skupnem iznosu 550 milijonov dinarjev. Srebrniki bodo merili v premeru 26 milimetrov. Novei se bodo kovali na tisoč gramov 750 gramov srebra. Čisti dobiček od vseh srebrnih novcev od 10, 20 in 50 dinarjev se bo stekal kot izredni državni dohodek za plačilo državnih obveznosti iz prejšnjih let.

Nepismenost v Ameriki. V Ameriki so našli zadnje čase štiri milijone ljudi, ki ne znajo čitati ne pisati in so nad 10 let stari. V primeri s številom prebivalstva pomeni to 4,3 odstotka. Med črnci je še več analfabetov, namreč 16,3%.

Trije kaznenci vstrahovali celo mesto. Iz zapora Granite v državi Ocklahoma so pobegnili trije kaznenci. Oboroženi z dolgimi noži in revolverji so na ulici ustavljali pasante in jih izropali. Vdrli so tudi v razne lokale in trgovine ter vzeli vse, kar jim je prišlo pod roke. Kdor se jim je zoperstavljal, so ga na mestu ubili. Več ljudi je bilo hudo ranjenih. V mestu je zavladala taka panika, da se roparjem nihče ni upal postaviti v bran. Vlada je sedaj postala vojaštvo, da jih zasleduje.

Leningrad trimilijonsko mesto. Ne le Moskva, tudi Leningrad je zadnja leta močno narasel v pogledu prebivalstva. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli v bivši prestolnici ruskih carjev 2 milijona 815.000 duš, do konca druge petletke pa računajo, da bo imelo mesto tri milijone in pol prebivalcev.

Elektrika usmrtila 8 krav. V Weitzerhofu pri Bajerdorfu ima neki kmet moderno, z elektriko opremljeno gospodarsko poslopje. Električna napeljava je tudi v hlevu, kjer se je te dni primerila nenavadna nesreča. Po naključju so se krave zaplele z verigami v provizoričen vod, ki je bil namenjen nekemu motorju. Prišle so v območje elektrike, ki je ubila osem repov najboljših montafonske pasme. Težko poškodovane krave so morali takoj zaklati, posestnik pa ima okoli 70.000 Din škode.

Hudi viharji v Franciji. Po raznih krajih Francije so divjali hudi viharji, ki so marsikje povzročili veliko škodo. Posebno prizadeta je pokrajina, ki slovi po vinogradih okoli Chalonsa v Champagni, kjer je vihar uničil skoro vso letino.

Nov letalski rekord. Francoski letalec Marcel Aeglen je potolkel vse dosedanje rekorde na 2000 km dolgem poletu s tem, da je dosegel 263,6 km na uro.

SEJMI

28. avgusta: Pri Cerkvu v Strugah, Sv. Trojica v Sl. Goricah.

29. avgusta: Sv. Vid na Blokah, Dobrova, Zagorje, Muta, Poljčane, Sv. Filip.

30. avgusta: Vel. Loka, Hajdina.

31. avgusta: Dobropolje, Konjice.

1. septembra: Radeče pri Zidanem mostu, Skarčna, Višnja gora, Črnomelj, Št. Ilj pri Velenju, Zig. Vrh.

2. septembra: Sodražica, Sv. Bolek.

3. septembra: Krško, Planina na Štajerskem.

Dopisi

Z Iga pri Ljubljani. Po dolgem uopavljanju in vzdihovanju drug proti drugemu, smo mi ljubljanci doživeli veseli dan, ko smo pozabili vse skrbi in težave.

Ta dan je bil 7. avgust, ko smo praznovali na izanskem polju prvi kmetski mladinski praznik, združen s tekmo žanjic, ki jo je priredil ljubljanski pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet.

Ze ob 2. uri popoldne so čakale velike množice gostov na zbirališču pred Grbcem. Nepopisno lep je bil pogled na tisočglavo množico mladine, ki je v povorki okinčana, pogumna in vsa ponosna stopala na tekmovalni prostor. Mladina, vsa prežeta enotnega duha kot nekdanji naši izanski predniki, ko so se borili za svoje pravice.

Po končani tekmi se je zbrala mladina na prireditvenem prostoru. Veselica je minevala v popolnem redu in miru, brez najmanjšega incidenta, kar je v veliko čast naši mladini.

Vsi izanski kmetje se zahvaljujemo vsem tistim, ki so prišli k nam, da z nami proslave naš praznik, dan naše kmetske misli. Posebno zahvalo izrekamo našemu poslancu A. Komanu in vsem ostalim, ki se z vsemi močmi borijo za interese kmetijskega in delavskega stanu. Zagotavljamo jih, da se bo vsa naša mladina združena borila proti vsem izkoriščevalcem kmetijskega in delavskega ljudstva. Kot so bili naši pradedje med prvimi v borbi za kmetski obstoj, tako bo med prvimi tudi naša kmetijsko-delavska mladina z izanskega polja.

Pravtako pa izrekamo zahvalo g. Palmetu za uslugo, ko nam je dal na razpolago primerni prostor za ta naš veliki tabor, kakršnega še nismo imeli na Igu.

Vnanje gorice. Zopet se je oglasila smrt ter iztrgala iz naših vrst moža, ki je bil naš učitelj in voditelj, kremenit značaj, kmet v polnem pomenu besede, naš živinozdravnik in pomočnik v vseh slučajih in potrebah. — Dne 16. t. m. ob 7. zvečer je preminul tovariš Peter Oražem, kmet v Vnanjih goricah. Kako je bil spoštovan in ljubljani se je videlo na njegovi zadnji poti, spremila ga je šolska mladina kot svojega dobrotnika, spremilo ga je gasilno društvo, kot svojega odlikovanca, za 25letno članstvo, in svojega ustanovitelja, spremil ga je polnoštevilni občinski odbor občine Brezovica kot svojega najboljšega občana. Vsi, ki smo moža poznali, ga bomo ohranili v najlepšem spominu! — Fran Novak.

Mala Nedelja. Sokolska četa vprizori na angelsko nedeljo dne 4. septembra ob pol 4. uri v Društvenem Domu pravilčno bajko s petjem »Izgubljeni raj«. Velika tombola se vrši letos dne 18. septembra. Glavni dobiček en tisoč Din v gotovini, vreča moke, obleke in še nad 300 lepih dobitkov, ki bodo javno na ogled. Vsi vabljeni k obilni udeležbi.

Pričetek slavnosti, ob priliki velikega kmetijskega tabora, ki se je vršil dne 14. t. m. na zgodovinskem Krškem polju.

Gospodarstvo

Ing. J. Teržan:

Poskusimo s sladkorno peso!

Naš slovenski kmet mora začeti trgovsko misliti in delovati. Pridelovati mora one kmetijske pridelke, ki na njegovi grudi z ozirom na podnebje dobro uspevajo in imajo istočasno dobro ceno. Če ni več mogoče da vnovič dosežanje pridelke, mora stremeti za tem, da pristopi k pridelovanju vnosnejših kultur, oziroma da prideluje takšne kulture, ki jih doma konzumiramo. Iz narodno-gospodarskega vidika je veliko breme izvažati denar za pridelke, ki bi jih lahko pridelali na domači grudi.

Slovenski konzument izda letno mnogo denarja za sladkor, ki ga pa na slovenski grudi ne prideluje. Težki milijoni gredo letno izven Slovenije in pristanejo končno v pristanišču inozemskih kapitalistov. Razen dveh državnih sladkornih tovarn, ki so tudi v kartelu, je vsa sladkorna trgovina v rokah inozemskega kapitala. Mi smo v »Kmetem listu« pred mesecem objavili, kako težke milijone čistega dobička imajo naše sladkorne tovarne in da ves ta dobiček potuje čez mejo in se ne uporabi za ustvarjanje novih nacionalnih dobrin pri nas doma.

Sladkorne tovarne v naši državi niso v najprikladnejših pokrajinah za pridelovanje sladkorne pese. Kapitalisti so brez poznavanja talnih in klimatičnih prilik postavili svoje tovarne v te pokrajine iz gospodarsko-političnih ozirov, ker so vedeli, da se bo tukaj njihov kapital najbolje obrestoval, ne oziraje se na kmetijsko strokovno plat pridelovanja sladkorne pese. In tako imamo danes, da industriji zelo dobro za služijo, ker so kartelirani z drž. skladrskimi tovarnami, na drugi strani pa kmetovalec prejema bore malo za svojo sladkorno peso, mnogo manj kot na Češkem, Poljskem, v Nemčiji ali v Franciji. Industrija se izgovarja, da je naša pesa slaba in zategadelj ni mogoče plačati to peso po isti ceni kot v drugih državah. Pri tem ne vpoštevajo niti to dejstvo, da prodajajo pri nas sladkor dražje kot v drugih državah.

Kaj zahteva sladkorna pesa? Za pridelovanje dobre pese je potrebno toplo, malo vlažno podnebje, brez velikih sprememb v temperaturi. Po strokovnih opazanjih rabi sladkorna pesa za časa rasti 340 mm padavin, enakomerno razdeljenih v mesecih maj, junij, julij in avgust. Jesen pa mora biti bolj suha.

Vojvodina je vroča in suha čez poletje, jesen pa je navadno zelo vlažna. Zato pesa v Vojvodini naglo dozoreva, v jeseni pa ponovno požene, kar gre na račun odetotka sladkorja v pesi. V naših krajih imamo v mesecih maj, junij, julij in avgust skupno 340 do 400 mm enako razdeljenih padavin, jesen pa je običajno lepa in suha.

Kar se tiče talnih prilik so v Vojvodini mastne, humozne zemlje z mnogo dušika in malo mineralnih snovi. To ni prikladno za sladkorno peso, ker vpliva pomanjkanje rudninskih snovi na kakovost pese. Pesa, ki raste na takšnih tleh, je pre malo alkalična in vsebuje po večini amonijakalne soli. Te soli se pri predelavi izgubijo in zato morajo pri fabricaciji sladkorja v Vojvodini alkalnost nadomestiti s pridodavanjem apna oziroma sode sladkornemu soku.

Iz tega sledi, da ni neobhodno potrebno in nujno držati se današnjega ustroja sladkorne politike, ki je tako iz pridelovalnega, posebno pa iz narodno-gospodarskega vidika napačna in za široke narodne sloje škodljiva. Ni nam treba biti žal za vložen kapital v teh sladkornih tovarnah za slučaj, da bi tovarne ne imele dovolj dela. Ta kapital je že zdavnaj amortiziran. Sicer je pa pri vsaki industriji tako, da se porodi, razvija in raste, pride do vrhunca svoje moči in nato propade isto kot življenje. Ko dovrši svojo

nalogo, umre, porodi pa se novo življenje tam, kjer je zanj boljše, potrebnejše in koristnejše.

Sicer pa nismo krivi, če so kapitalisti postavili svoje obrate na napačno mesto. To ni prvi slučaj. Tudi pri drugih industrijskih podjetjih se dogaja slična pogreška. Zato odgovarjajo kapitalisti sami, konzument pa ni primoran, da prevzame pogreške kapitalistov na svoje rame.

Za nas v Dravski banovini se postavlja vprašanje, ali ni iz narodno-gospodarskih ozirov nujno, da iz naših kapitalov, ki ležijo pri združnih zvezah, ustvarimo svojo lastno narodno in združno sladkorno industrijo? Mi konzumiramo letno okoli 2000 vagonov sladkorja. V to svrhu rabimo okrog 4000 ha dobre zemlje, da pridelamo na njej potrebne količine sladkorne pese. Ker je kakovost pese odvisna od talnih in podnebnih razmer, je pred vsem potrebno, izvršiti obširne poskuse v nekaterih naših pokrajinah. Naša agrarna politika mora stremeti za tem, da reoniramo našo kmetijsko proizvodnjo in da vsakemu kraju odredimo ono kulturo in način gospodarjenja, ki je za dotične prilike najracionalnejši. Zato ne kaže, da bi s pridelovanjem sladkorne pese pričeli širom Slovenije. Sladkorna pesa se mora pridelovati v sklopu v enem samem velikem okolišu radi prevoznih stroškov. Tam, kjer se bo pokazalo, da sladkorna pesa najboljše uspeva in če je na razpolago dovoljna površina zemlje, naj se postavi sladkorna tovarna. Povsem pogrešno pa bi bilo, če bi se začelo z zidanjem tovarne ne oziraje se na pokrajino, prikladno za pridelovanje pese. Tako so delali v Vojvodini. Zato ni prav nič čudno, če morajo sladkorne tovarne dovažati peso po 100 do 150 km daleč, kar znatno podražuje produkcijo. Sladkorna tovarna mora biti v sru pridelovalnega okoliša, tako, da ni sladkorna pesa od tovarne v najslabšem slučaju oddaljena nad 50 km. Pri tem se mora upoštevati še druge tri činitelje, ki so pri izdelovanju sladkorja neobhodno potrebni. To so: voda, premog in apno. V Vojvodini nimajo tovarne v svoji neposredni bližini, izvzemši vode, niti premoga niti apna. Tako morajo nekatere tovarne dovažati vse, kar potrebujejo: sladkorno peso, premog in apno iz daljnih krajev.

Predvsem je torej potrebno dobro proučiti, kako bo pri nas in kje uspevala sladkorna pesa. V poštev prihaja par pokrajin, ki bi odgovarjale daljnim zahtevam. To so: 1. ljubljansko polje proti Grosuplju, Verdu in Domžalam; 2. dolina Krke od Novega mesta proti Krškemu in Brežicam; 3. Savinjska dolina; 4. Ptujsko polje. Ako iz ozira reoniranja kmetijske produkcije odločimo Savinjsko dolino za hmeljarstvo in sadjarstvo, Ptujsko polje za krompir in temu sorodno industrijo, potem ostaneta dva okoliša: porečje Ljubljani, Save, Pšate in Bistrice ter porečje Krke, Save in Sotle. V teh dveh okoliših naj se organizirajo poskusi s sladkorno peso.

Ljubljanski velesejem

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 3. do 12. septembra. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priliko, da si izberejo plugje, brane, kosilne stroje, mlatnice, čistilnice, slamoreznice, plugje za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

Čebelarški oddelki na letošnjem jesenskem velesejmu od 3. do 12. septembra v Ljubljani bo pokazal, da so se čebelarji glede izdelave in dobave čebelarških potrebščin popolnoma osvobodili tuje konkurence. Ne samo panji, temveč tudi matične rešetke, razne posode itd. bodo pokazale usposobljenost in podjetnost domačih obrtnikov.

Mlekarska in sirsarska razstava na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. septembra t. l. bo obsegala prodajo najraznovrstnejših mlečnih izdelkov, sira in masla, pa tudi propagande za večjo uporabo mleka v naših krajih.

Razstava perutnine v Ljubljani. V okvirju velesejske prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki se vrši v času od 3. do 12. septembra, bo prirejena tudi razstava malih živali, ki jih goje pri nas.

Razstava zelenjave na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. septembra t. l. bo pokazala našim zelenjadarjem, pa tudi kmetijskim vrtnarjem, katero zelenjavo moramo v današnjem času gojiti s posebnim ozirom na pospeševanje tujkega prometa. Gotovo je važno tudi vprašanje vpeljave dobrih sort za večje pospeševanje te panoge. Priznani zelenjadarji bodo razkazali tukaj svoje uspehe zadnjih dveh let.

»Domače ognjišče«. V okvirju letošnjega jesenskega ljubljanskega velesejma od 3. do 12. septembra bo prirejena tudi posebna razstava pod geslom »Domače ognjišče«. Razstava, ki jo priredi Zveza gospodinj, bo podala razlago novodobnega racionalnega gospodinjstva in bo nazorna učiteljica našim gospodinjam in gospodinjskim pomočnicam.

Izid konjskih dirk na Krškem polju dne 14. avgusta 1932

Pri I. dirki za 3- in 4-letne konje. Daljava 1.800 m. Startalo je 7 dirkačev. I. darilo je dobil g. Bon Božo iz Krškega s 3-letnim kostanjevskim konjem Dizma v 4:15 min. Doklade je imel 100 metrov. — II. darilo je dobil g. Lipej Ivan iz Bizelskega s 3-letno kobilo Zoro v 4:39 min. — III. darilo je dobil Zorko Cvetko iz Družinske vasi s 4-letnim žrebcom Dankom v 4:47 min.

Pri II. dirki za konje od 5 let in starejše. Daljava 2.700 m. Startalo je 7 dirkačev. I. darilo je dobil Škof Karol iz Bizelskega s 6-letno kobilo Marica v 5:47 min. Doklade je imel 120 m. — II. darilo je dobil Recelj Ivan iz St. Jerneja s 7-letno kobilo Zoro v 5:53 min. Doklade je imel 120 m. — III. darilo je dobil Rebselj Franc iz St. Jakoba s 5-letno kobilo Posilna v 6:32 min. Doklade je imel 40 m.

Pri III. dirki, enovprežni za ameriške dirkače. Daljava 2700 m. Startali so 4 dirkači. I. darilo je dobil Kocjan Janko iz Ljubljane s 9-letnim konjem Rudi L v 4:43 min. — II. darilo je dobil Sebelič Joško iz Ljubljane s 13-letnim konjem Uskok I st. v 4:45 min. Doklade je imel 100 m. — III. darilo je dobil Marincšek Ivan iz Ljubljane s 8-letnim konjem Lovčen v 4:50 min.

Pri IV. dirki, dvovprežni. Daljava 2700 m. Startali 4 dirkači. I. darilo je dobil Kramer Ivan iz Čadrez s kobilama Dora in Danko v 7:13 min. — II. darilo je dobil Bon Vinko iz Krškega s kobilama Vidko in Vilma v 7:27 min. — III. darilo je dobil Turk Janez iz Roj s kobilama Danica in Furiozo v 7:32 min.

Pri V. dirki, jahalni, daljava 2700 m. Startalo je 7 dirkačev in sicer v dveh skupinah. V prvi skupini je dobil I. darilo Branko Tretnjak iz Zagreba s kobilo Margidt v 3:38 min. — II. darilo je dobil Krsnik Ivó iz Zagreba s 5-letno kobilo Mala Keva v 3:38.9 Min. — V drugi skupini je dobil I. darilo Lipej Ivan iz Bizelskega s 3-letno kobilo Zora v 3:42 min. — II. darilo je dobil Mencin Alojz iz Drame in sicer v 3:43 min. s 8-letno kobilo Furiozo.

Obrtniki svojim odjemalcem! Zastoj v gospodarstvu, predvsem pa v denarstvu, s katerim je padlo ne le potreba konzumentov, temveč pravtako proizvajalna moč producenta, sili našega obrtnika k temu, da apelira na svoje odjemalce, naj redno vrše svoje plačilne obveze napram dobavitelju-obrtniku. On jedva še vzdržuje pod pezo razmer svoj aparat, tako z ozirom na produktivno moč, kakor tudi z ozirom na zaposlitev delovnega osebja. Obrtništvu je dosedaj kreditiralo svojim konzumentom ogromne zneke in s tem pokazalo svojo najboljšo voljo, polekati potov in sredstva iz nevzdržnih razmer pomanjkanja gotovine in naročil. Obratno pa apelira zato tudi na dobro voljo konzumenta, da ne zavlačuje po nepotrebnem, izrabljajoč obstoječe prilike, rednih plačil obrtništvu, ker s tem škoduje ne le obrtniku, temveč tudi vsem onim, ki so gospodarsko in eksistenčno navezani na ročno delo, a slednjič pa tudi sebi.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani.

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

v Ljubljani, Gosposka ulica 12 Telef. 2176, 2276

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

Opeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz
znanih karlovskega opekarn

ILOVAC

dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih
cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM« LJUBLJANA, KOLODYORSKA 7

Splošno krojaštvo

Makso Nečimer

Ljubljana

Selenburgova ulica 4

Oglašujte

v

Kmetiskem
listu!

Slapar Ludvik, slikar

Ljubljana, Ižanska cesta šte. 20

prevzema vsa v

slikarsko stroko

spadajočo dela

POZOR! Za čiščenje čevljev zahtevajte pri Vašem trgovcu le
„Japan“-kremo.

Na zahtevo vzorec za
poskušnjo brezplačno.

Jos. Šerbec

„JAPAN“

kemični izdelki

St. Vid nad Ljubljano

Strojno olje in kolomaz
po najnižji ceni.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

„LJUBLJANA V JESENI“

3.—12. septembra 1932.

Kulturna in gospodarska razstava

KMETIJSTVO (razstava mleka, sira, medu, zelenjave, jaja, vina).

PERUTNINA, KUNCI, GOVEJA ŽIVINA (3. in 4. IX.)

KONJ (11. IX.), **PSI** (8. IX.)

ALPINSKA RAZSTAVA, TUJSKI PROMET.

RAZSTAVA SLOVENSKE KNJIGE,

UMETNOSTI, FOTOGRAFIJ.

Razstava „Domače ognjišče“. — Industrijski in obrtni oddelek.
Revija narodnih noš (4. IX.) — Tekmovanje harmonikarjev (11. IX.)
50% popust na železnice.

Legitimacije po Din 30: — se dajo pri denarnih zavodih, župnih
in občinskih uradih, večjih postajah Dravske banovine in bilje-
tarnah „Putnika“. — Prenosišča preskrbljena.

Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Denar naložite najbolje in naj-
varneje pri domačem zavodu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Račun poš. hranil. št. 14.257

Brzjavlj: „KMETSKI DOM“

Telefon šte. 28-47

Vloge na knjižice in tekoči račun

se obrestujejo po 5 1/2%, brez odpo-

povedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rento

Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev

Ja mativo za vlogo presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitve obrestovanja.

POSOLJILA daje proti poroštva, na vknjižbo in proti zastavi premičnih in vrednostnih

papirjev, ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12%, in od 3—4%, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12%,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3